

Analýza oddílů mladších členů v pohledu strategického tématu Růst

Datum: 14. 9. 2026

Autor: Jakub Grós - Jag

1. Obsah

Analýza oddílů mladších členů v pohledu strategického tématu Růst	1
1. Obsah	2
2. Úvod	2
3. Data	2
4. Vývoj počtu oddílů dle jednotlivých typů	3
5. Velikost oddílů mladších členů	3
5.1. Trend vývoje počtu oddílů mladších členů	3
5.2. Trend vývoje členů oddílů mladších členů	5
5.3. Trend vývoje počtu oddílů mladších členů	7
5.4. Geografické rozdíly v počtu členů	9
5.5. Poměr dospělých na dítě v oddílu mladších členů	12
6. Velikost kmenů roverů / rangers	14
7. Velikost klubů kmene dospělých	14
8. Velikost klubů rodinného skautingu	15
9. Vznik a zánik oddílů	16
9.1. Trend vývoje vzniku a zániku oddílů	16
9.2. Důvody vzniku a zániku oddílů	17
9.3. Transformace oddílů	19
10. Vznik oddílů a jejich dopad na růst	19
11. Předávání oddílů	23
12. Závěr a doporučení	27

2. Úvod

Tato analýza se zabývá dynamikou a vývojem oddílů a středisek v rámci Junáka – českého skauta, a to prizmatem strategického tématu Růst. Cílem dokumentu je zhodnotit trendy ve sledovaném období let 2015–2026, identifikovat klíčové proměnné ovlivňující stabilitu i rozvoj jednotlivých jednotek a poskytnout datový podklad pro další strategické rozhodování. Hlavní pozornost je věnována oddílům mladších členů, které představují dominantní část činnosti organizace. Analýza se zaměřuje na vývoj počtu těchto oddílů, jejich průměrnou velikost, poměr dospělých členů na dítě a geografickou distribuci větších oddílů. Součástí je rovněž šetření procesů vzniku, zániku a transformace oddílů, které umožňuje lépe porozumět tomu, jaké mechanismy reálně pohánějí růst či stagnaci v terénu.

Výstupy této analýzy mají sloužit jako východisko pro diskuzi o dalším směřování organizace a jako základ pro případné navazující kvalitativní průzkumy v oblastech, kde data indikují nejasné příčiny či specifické regionální jevy.

3. Data

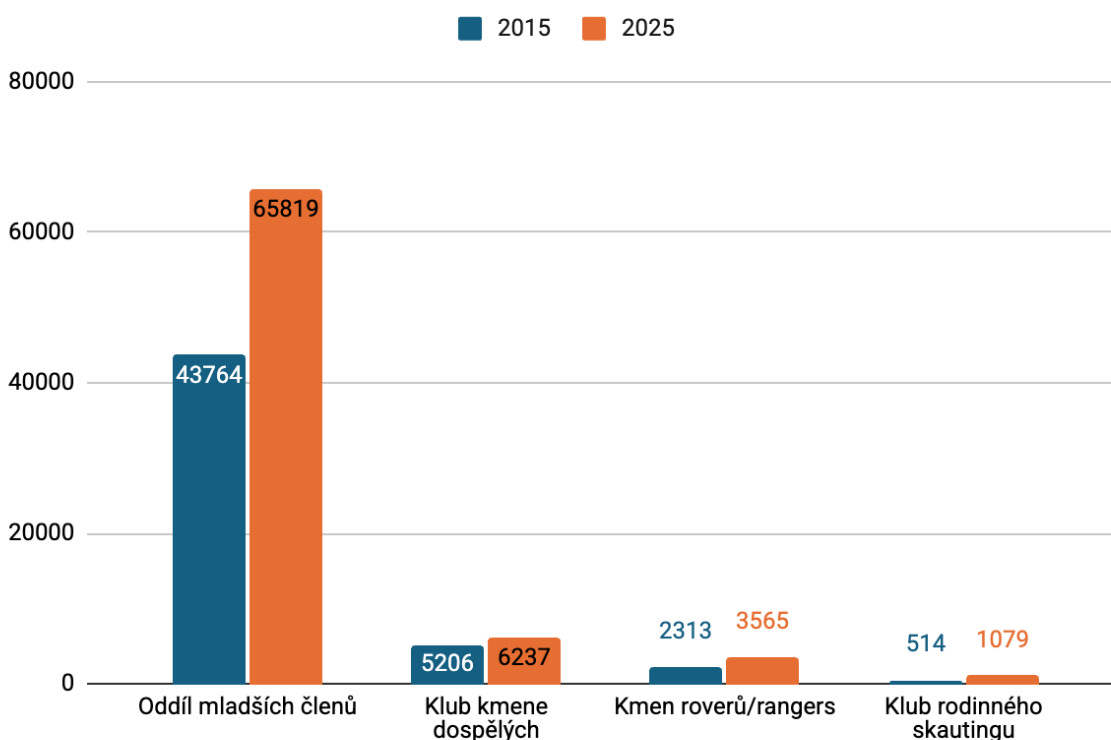
Data pro potřeby této analýzy byla exportována v dubnu 2026. Oproti zprávám z registrace / open dat jsou data kumulována za celý rok, proto některé hodnoty oproti exportům mohou být mírně rozdílné. Data za rok 2026 v této analýze jsou pouze parciální a spíše návodná, nežli konečná (rok 2026 je v běhu).

Celkový počet členů data setu je mírně nižší než celkový počet členů v organizaci z důvodu zahrnutí pouze konvenčního členství, tedy například členství ve ZVoJ není součástí této analýzy.

4. Vývoj počtu oddílů dle jednotlivých typů

V této analýze sice sledujeme všechny typy oddílů, každopádně hlavní činnost Junáka – českého skauta probíhá v oddílech mladších členů, ve kterých je registrováno celkem 85,8 % (k roku 2025) členů. Proto se následující analýza bude týkat zejména tohoto typu oddílů a dále jej rozpracovávat.

Celkový počet členů dle typu oddílu - srovnání let 2015 a 2025

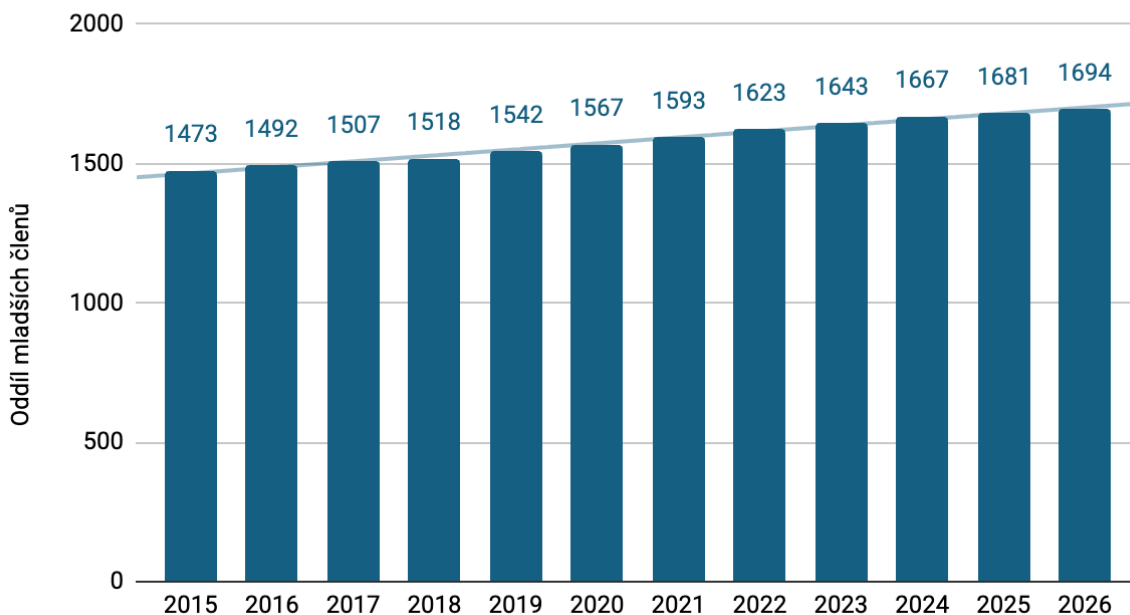

5. Velikost oddílů mladších členů

5.1. Trend vývoje počtu oddílů mladších členů

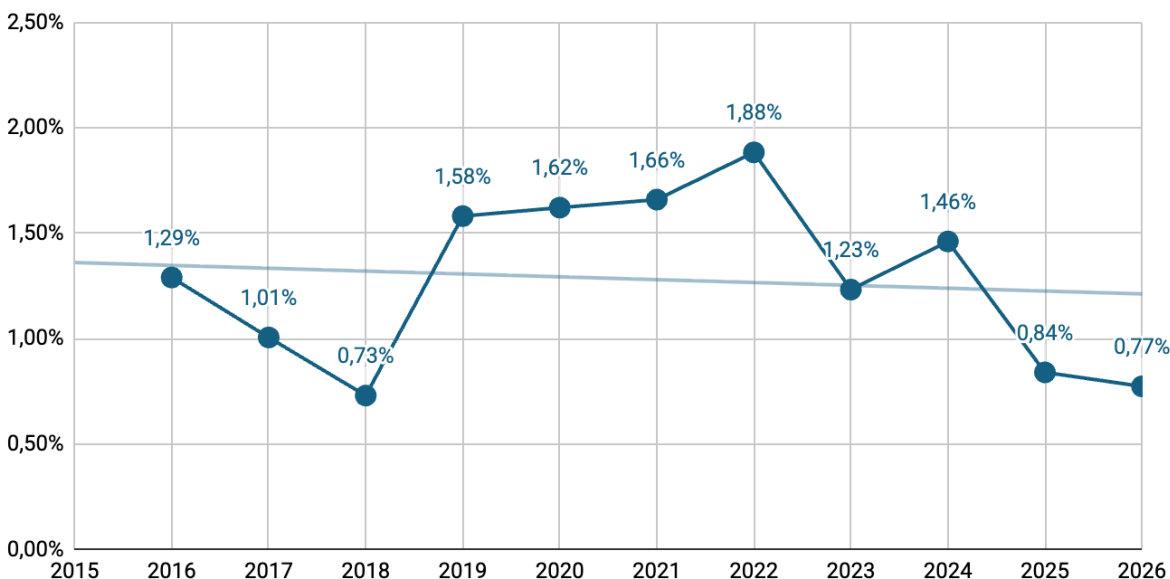
Celkový trend počtu oddílů mladších členů je ve sledovaném období vzrůstající. V letech 2015–2025 došlo ke zvýšení počtu oddílů mladších členů o 221 oddílů (tato statistika zahrnuje jak nově vzniklé, tak i zaniklé oddíly). Za jedenáct let jde tedy o nárůst v počtu oddílů mladších členů o přibližně 14 %, přičemž celá organizace v pohledu celkového počtu členů vyrostla přibližně o 48 %, ve sledované skupině 0–18letých pak o 46,8 %.

Vývoj počtu oddílů mladších členů

Zajímavým ukazatelem růstu v počtu oddílů mladších členů je sledování trendu poměru nově vzniklých oddílů. Zde vidíme spíše méně průkazné trendy, které mohou být ještě ovlivněny pandemií koronaviru, ale dokážeme je rozdělit do tří období: do roku 2018, kdy poměrový růst počtu oddílů klesal, následně mezi lety 2019–2022 došlo k poměrovému nárůstu, od roku 2023 vidíme opětovně pokles s tím, že **poslední validní sledovaný rok 2025 klesl na nízkou hodnotu 14 nových oddílů** (což je 0,84 % z celkového počtu 1 667 oddílů v roce 2024).

Procentuální meziroční změna v počtu Oddílu mladších členů

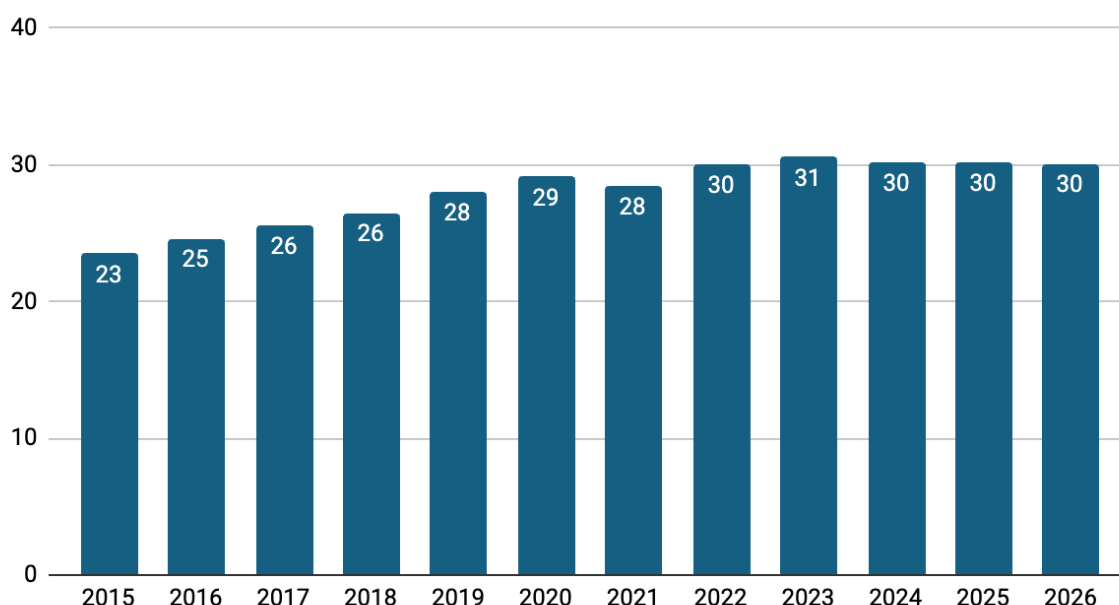
5.2. Trend vývoje členů oddílů mladších členů

Při pohledu na průměr počtu mladších členů na počet oddílů mladších členů vidíme jasný trend narůstání průměrného počtu mladších členů na oddíl. Graf níže počítá pouze s dětmi zařazenými v oddílech mladších členů, exkluduje tedy mladší 18i let zařazené v klubech rodinného skautingu či kmenech roverů/rangers.

Za poslední dekádu tedy došlo k výraznému zvýšení kapacity oddílů (z průměrného počtu 23–24 dětí mladších 18 let v roce 2015 na 30 dětí mladších 18 let v roce 2025).

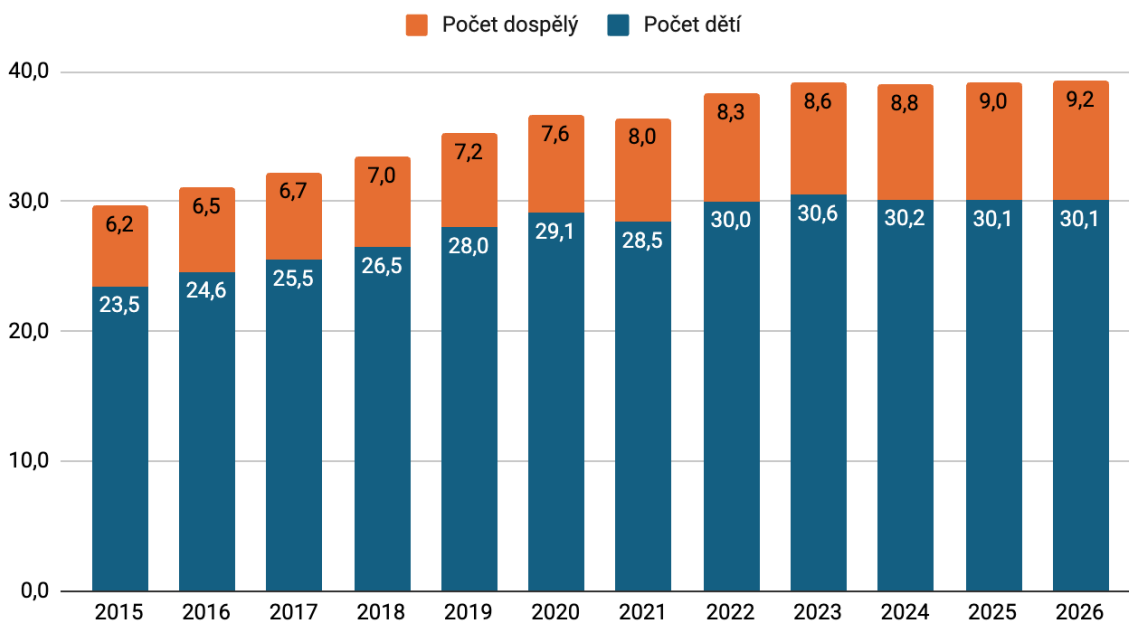
Zajímavostí je, že tento trend ustal v roce 2022, kdy se hodnota ustálila na přibližně 30 dětech mladších 18 let na jeden oddíl mladších členů. To je dáno zejména zpomalením růstu organizace v této věkové skupině (velmi zjednodušeně – organizace roste zejména díky tomu, že zůstávají dospělí) a zároveň nárůst v této věkové skupině je vykryt mírným navýšením počtu oddílů. **Průměrný počet dětí mladších 18 let v oddílu mladších členů je tedy za poslední roky normalizovaný na počtu 30 dětí.**

Průměr počtu mladších členů na Oddíl mladších členů

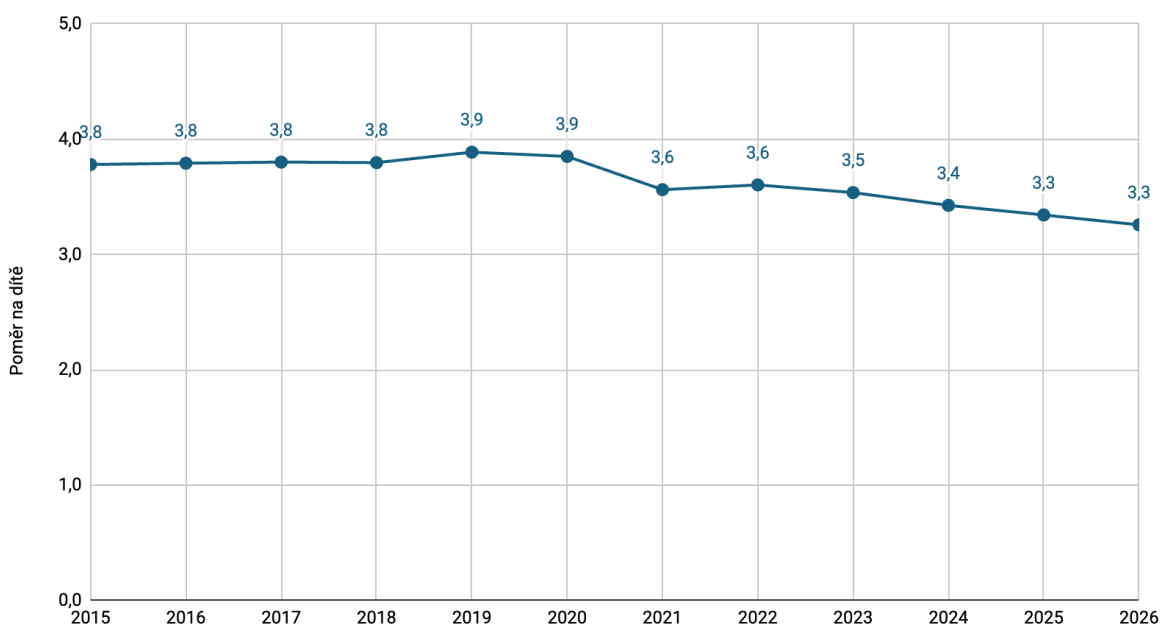
Když se podíváme na průměrný nárůst počtu dospělých členů v oddílech mladších členů, vidíme trend „stárnutí“. Tedy že jestliže v posledních letech průměrné počty dětí v oddílech mladších členů stagnují, netýká se to počtu dospělých členů v těchto oddílech, který stále narůstá.

Počet dětí a dospělých v Oddílech mladších členů

Celkově se dá říci, že **průměrný oddíl v roce 2015 měl 23–24 dětí a 6–7 dospělých, zatímco průměrný oddíl v roce 2025 měl 30 dětí a 9 dospělých**. Poměrově (a zároveň velmi zjednodušeně, jelikož nedokážeme zhodnotit kvalitu ani aktivitu dospělých registrovaných jednotlivců) lze dané vyjádřit tak, že **v roce 2015 byl v oddíle mladších členů 1 dospělý na 3,8 dítěte, zatímco v roce 2025 se tento poměr snížil na 1 dospělého na 3,3 dítěte**.

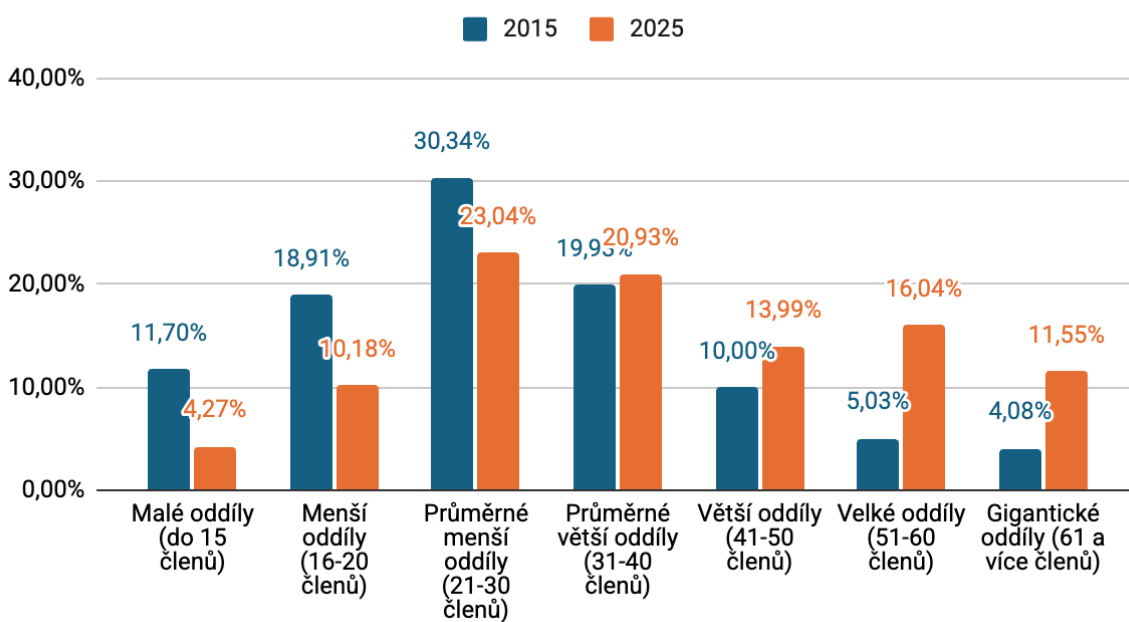
Poměr dospělého na dítě v Oddíle mladších členů

5.3. Trend vývoje počtu oddílů mladších členů

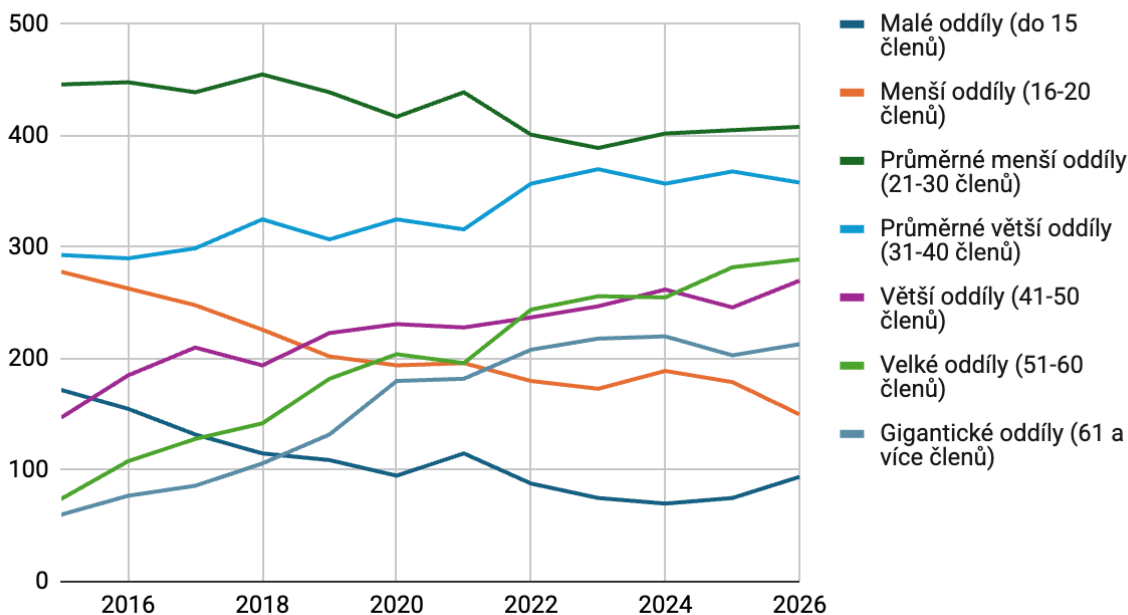
Z pohledu velikosti jednotlivých oddílů vidíme velkou změnu mezi lety 2015 a 2025. Zatímco v roce 2015 byla většina (61 %) oddílů ve velikosti do 30 členů celkem, v roce 2025 jejich podíl klesl téměř o polovinu (36,6 %). Jelikož průměrný počet členů v roce 2025 v oddíle je 39,3 členu, pro srovnání volíme kategorii oddílů mezi 30–50 členy. Ta se signifikantně neposunula – z přibližně 30 % v roce 2015 vyrostla na 35 %. To značí, že velké a gigantické oddíly (sumárně nad 50 členů) změnily podíl z roku 2015 z pouhých 9 % na 28 %.

Celkový poměr počtu Oddílů mladších členů

Jednotlivé vývoje velikostí oddílů lze označit za postupné bez výraznějších skokových změn.

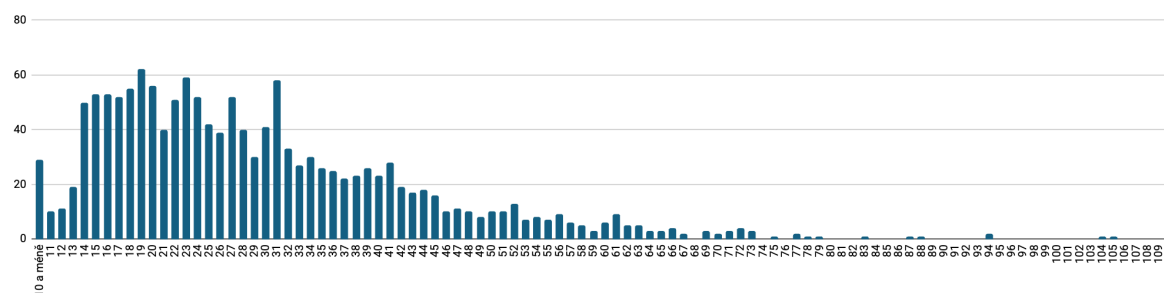
Vývoj jednotlivého počtu Oddílů mladších členů dle počtu členů

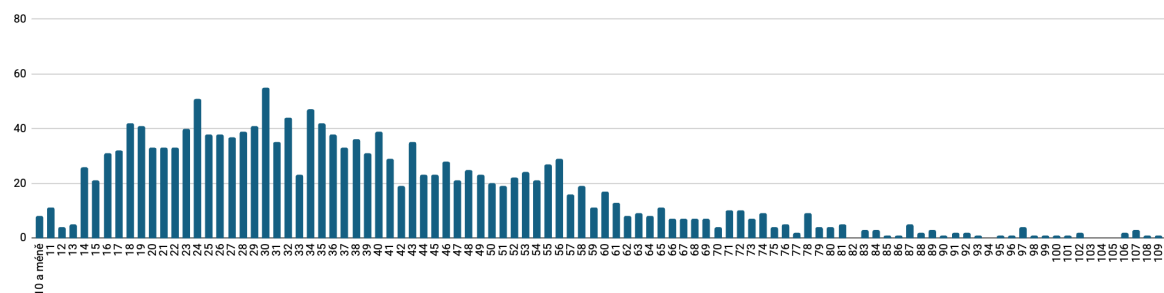
Statistickou zajímavostí je, že v roce 2025 je výrazně méně oddílů s právě 33 členy (Kristova léta) a 42 členy (není třeba rozvádět). Autor se těchto zjištění bojí, protože je to nebezpečné.

V histogramovém zobrazení lze vidět nejenom průměrné zvětšení oddílů, ale také větší diverzifikaci napříč velikostními kategoriemi. Velmi zjednodušeně můžeme hovořit o tom, že **v roce 2015 jsme mluvili o typickém oddílu, který měl mezi 15–45 členy, přičemž větší oddíly byly spíše výjimkou, v roce 2025 je již mnohem obtížnější určit „typický oddíl“**. Zároveň signifikantně přibýlo opravdu velkých oddílů.

Rozložení velikostí Oddílů mladších členů v roce 2015

Rozložení velikostí Oddílů mladších členů v roce 2025

5.4. Geografické rozdíly v počtu členů

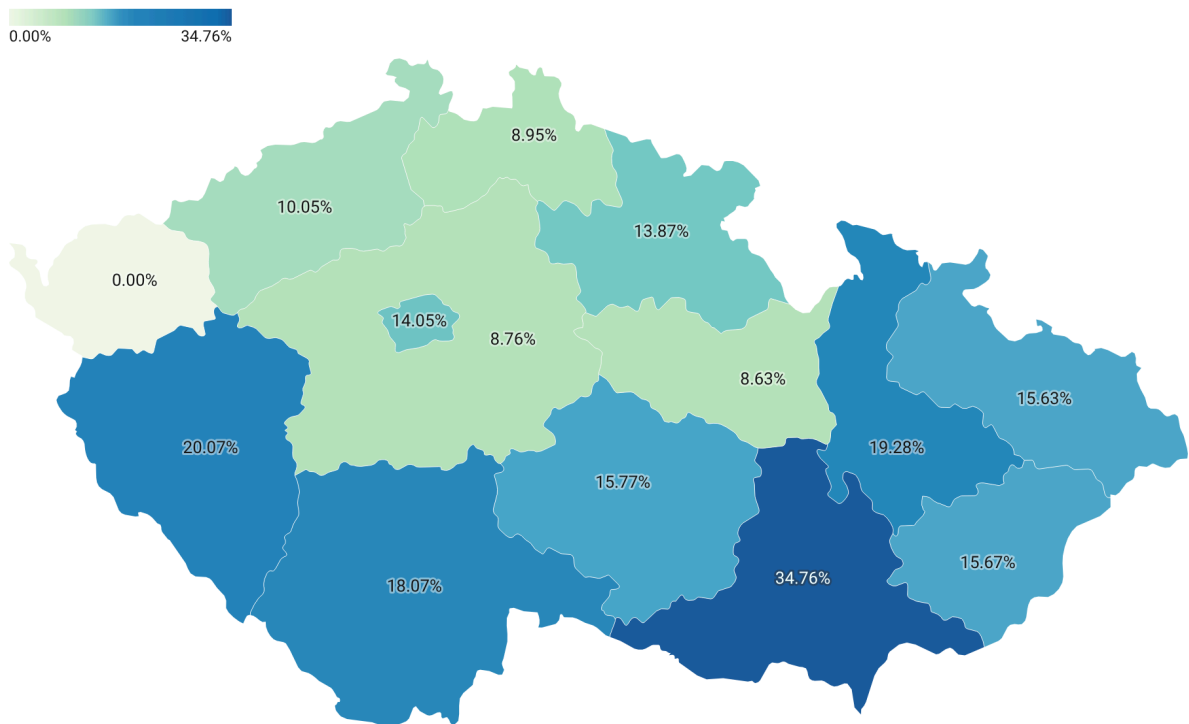
V této kapitole nás zajímá, zda je rozložení velkých oddílů rovnoměrné po celé republice, nebo zda dokážeme identifikovat nějaké fenomény a najít společného jmenovatele. Možné hypotézy, které jsme si pokládali:

- velké oddíly jsou záležitostí středně velkých měst z periferií, kde je dostatek dětí, ale zároveň nedostatek vedoucích kvůli vnitřní migraci například na vysoké školy,
- velké oddíly jsou distribuovány rovnoměrně po republice a neexistuje společný univerzální jmenovatel důvodu.

Nejdříve se podíváme na rozložení podle jednotlivých krajů, kde pro potřeby této analýzy sledujeme oddíly s počtem nad 50 členů do 18 let. Graf níže nám ukazuje, kolik procent nezletilých členů z celkového počtu nezletilých členů v daném kraji je součástí velkých oddílů. Při tomto makropohledu vidíme velké regionální rozdíly dle jednotlivých krajů. Nepotvrzuje se nám předpoklad, že příhraniční či odloučené kraje nebo naopak kraje s dominující metropolí budou mít podobné hodnoty.

Naopak vidíme kraje, kde jsou tyto oddíly nad 50 členů do 18 let spíše výjimkou a pouze minimum dětí chodí do těchto oddílů (např. Karlovarský kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj či Kraj Vysočina). Naopak vidíme kraje, kde téměř každé páté dítě navštěvuje takto velký oddíl (Plzeňský kraj, Olomoucký kraj, Jihočeský kraj). Speciální kategorií je pak Jihomoravský kraj, kde takto velký oddíl navštěvuje více než každé třetí dítě.

Procento členů do 18 let v oddílech nad 50 členů do 18 let podle krajů

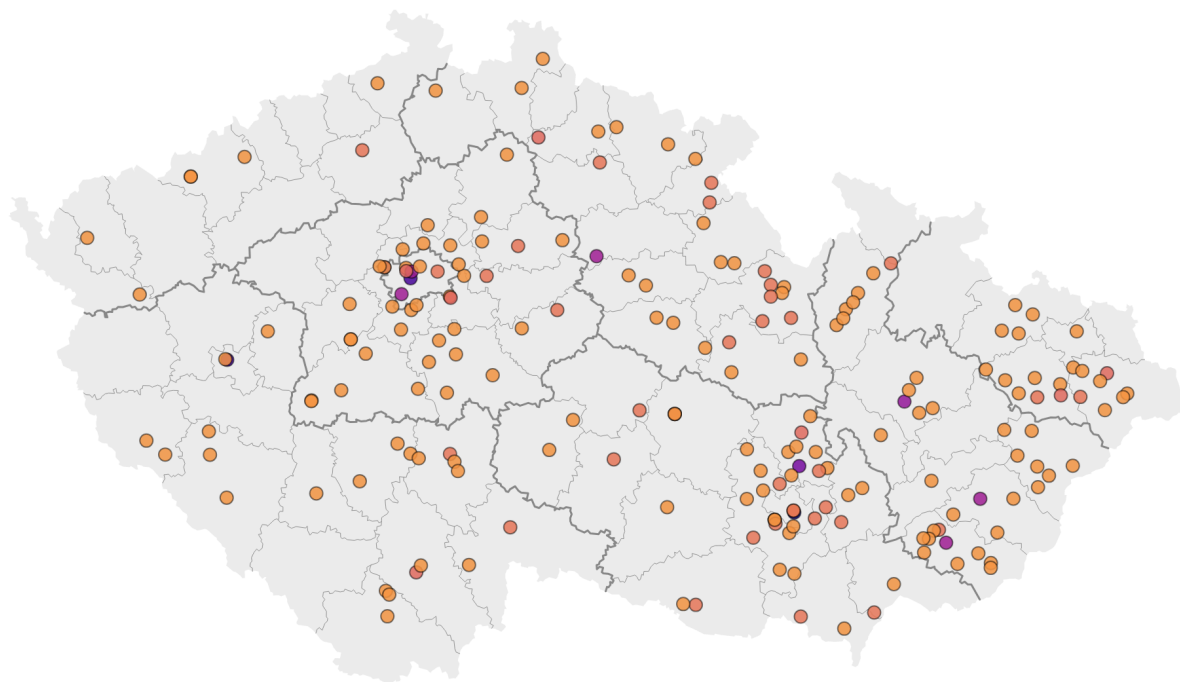

Procento členů do 18 let v oddílech nad 50 členů do 18 let podle okresů

0.00% 47.12%

Počet oddílů s více než 40 členy do 18 let v České republice

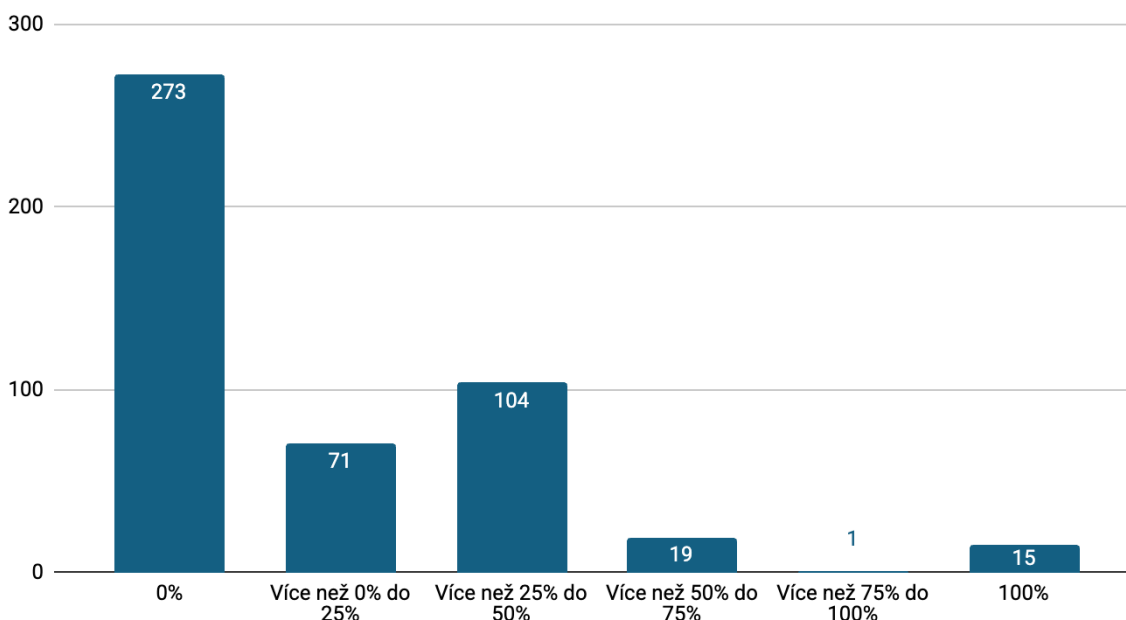

Map data: © ČÚZK • Created with Datawrapper

Název VOJ	Počet oddílů nad 40 členů do 18	Celkový počet oddílů	%
okres Brno-město	38	74	51,35%
okres Český Krumlov	3	6	50,00%
okres Břeclav	3	6	50,00%
okres Blansko	18	37	48,65%
okres Uherské Hradiště	14	29	48,28%
okres Plzeň - město	14	33	42,42%
okres Benešov	6	15	40,00%
okres Nový Jičín	10	26	38,46%
okres Frýdek-Místek	11	30	36,67%
okres Brno-venkov	20	55	36,36%
Jihomoravský kraj TGM	1	3	33,33%
okres Vsetín	7	23	30,43%
Jihočeský kraj	3	10	30,00%
okres Znojmo	3	10	30,00%
okres Praha 5	4	14	28,57%
okres Pelhřimov	2	7	28,57%
okres Ústí nad Orlicí	12	43	27,91%
okres Příbram	5	18	27,78%
okres Vyškov	3	11	27,27%
okres Praha 6	11	43	25,58%
okres Tábor	6	24	25,00%
okres Jihlava	2	8	25,00%
okres Okresní rada Žďár nad Sázavou	4	16	25,00%

K tomu by nám nadále pomohlo pochopení, že takto velké oddíly jsou majoritní doménou (tedy více než 50 % oddílů ve středisku má více než 40 členů do 18 let) pouze minoritního počtu středisek. Konkrétně se jedná pouze o 35 středisek ze 483 zahrnutých středisek (tedy 7,25 % ze všech středisek). Pro zmíněný kvalitativní průzkum se tedy tato střediska jeví jako ideální kandidáti na pochopení situace.

Počet středisek s oddíly nad 40 členů do 18 let

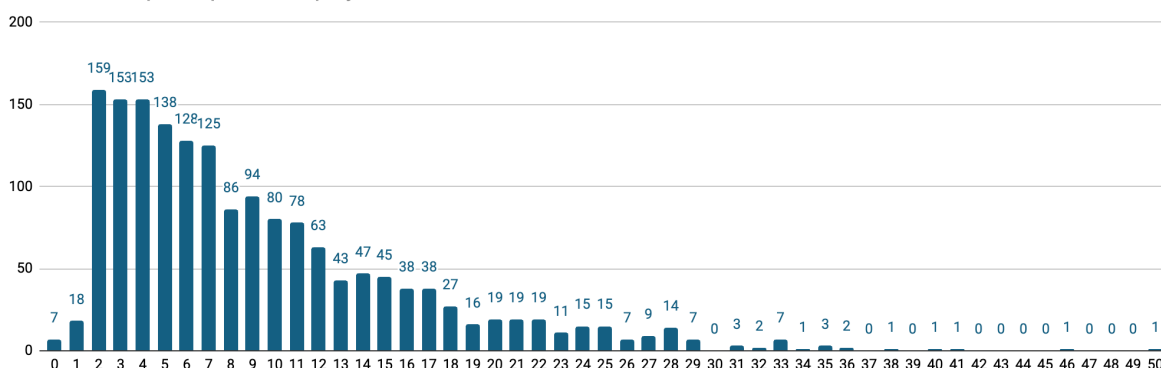

5.5. Poměr dospělých na dítě v oddílu mladších členů

Následující kapitola se zaměřuje na poměr dospělých na dítě v rámci jednoho oddílu mladších členů. V grafu níže vidíme počet oddílů a to, kolik mají dospělých členů. Vidíme, že nejčastějšími hodnotami jsou nižší jednotky dospělých členů. Z pohledu analýzy je pro nás zajímavá určitá kategorizace oddílů:

- s podlimitním počtem dospělých (0–1 dospělý), kterých je 25 (1,5 %),
- s minimem dospělých (2–3 dospělí), kterých je 312 (18,4 %),
- s udržitelným počtem dospělých (4–7 dospělých), kterých je 544 (32,1 %),
- s velkým počtem dospělých (7–12 dospělých), kterých je 526 (31,1 %),
- s vyšším počtem dospělých (13–25 dospělých) s potenciálem samostatného klubu či kmene, kterých je 352 (21 %),
- s maximálním počtem dospělých (26 a více dospělých), kterých je 60 (3,5 %).

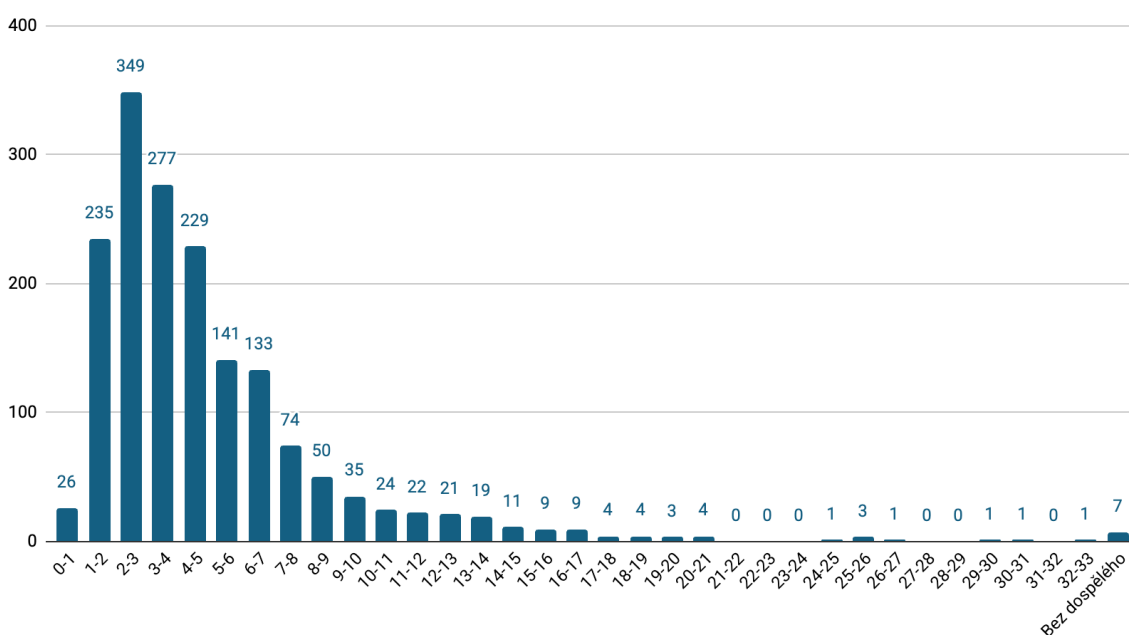
Počet oddílů podle počtu dospělých

Na jednotlivé oddíly se dá nahlížet i z pohledu, kolik je v oddíle dospělých členů na počet mladších členů. Graf níže nám ukazuje, že máme například 50 oddílů, které mají jednoho dospělého na 8–9 dětí. Opětovně kdybychom použili ilustrativní kategorizaci:

- Bez dospělého: 7 oddílů (0,4 %)
- Jeden dospělý na 20 a více dětí: 12 oddílů (0,7 %)
- Jeden dospělý na 15–20 dětí: 29 oddílů (1,7 %)
- Jeden dospělý na 10–15 dětí: 97 oddílů (5,7 %)
- Jeden dospělý na 7–10 dětí: 159 oddílů (9,4 %)
- Jeden dospělý na 5–7 dětí: 274 oddílů (16,2 %)
- Jeden dospělý na 3–5 dětí: 506 oddílů (29,9 %)
- Jeden dospělý na 2–3 dětí: 349 oddílů (20,6 %)
- Jeden dospělý na 1–2 dětí: 235 oddílů (13,9 %)

Počet Oddílů mladších členů dle toho, kolik dětí připadá na jednoho dospělého

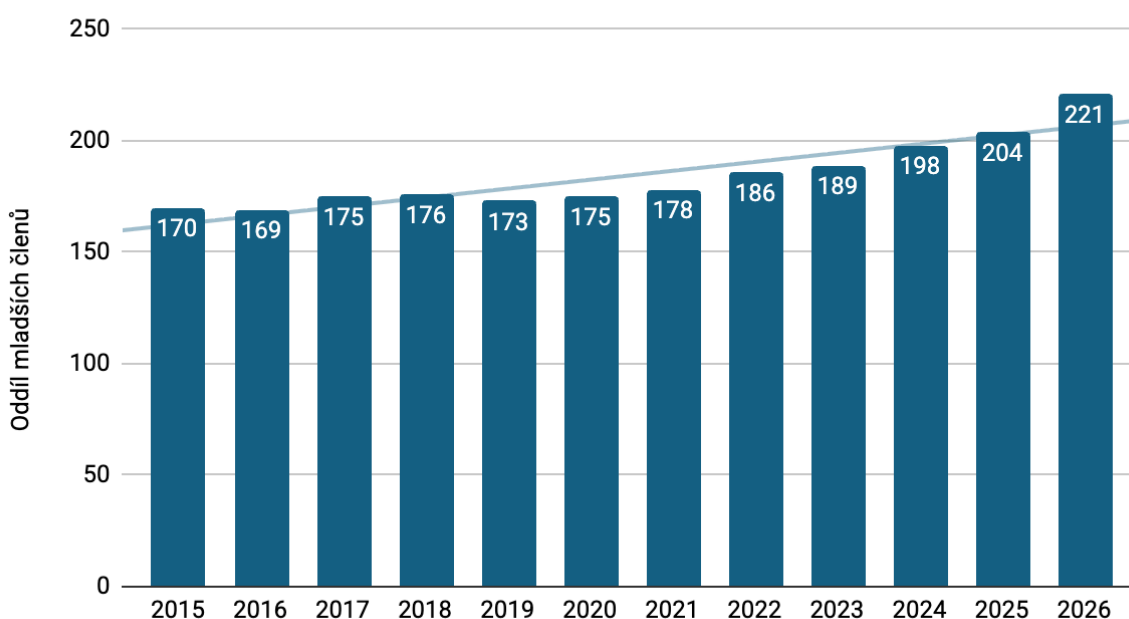
Předpokladem na základě dat je, že zejména u oddílů s velkým počtem dospělých je dospělí spíše zastřešují, nežli by skutečně vykonávali činnost. Dále se také dá vyčíst určitý potenciál

v počtu dospělých a zakládání nových oddílů, zejména ve chvíli, kdy má většina oddílů (64,3 %) registrována jednoho dospělého na 1–5 dětí.

Doporučením této kapitoly je tedy metodicky se zaměřit na velké oddíly. Jedním cílem může být vytvoření samostatných oddílů klubů dospělých či roverských kmenů pro jasné zařazení a cílený program a zároveň na registraci pouze těch dospělých u oddílů mládeže, kteří pracují s dětmi. Druhým, paralelním cílem, může být vyvolání diskuze o zformalizování funkčních oddílů, které však kategoricky / formálně nesplňují kritéria čistého oddílu mladších členů.

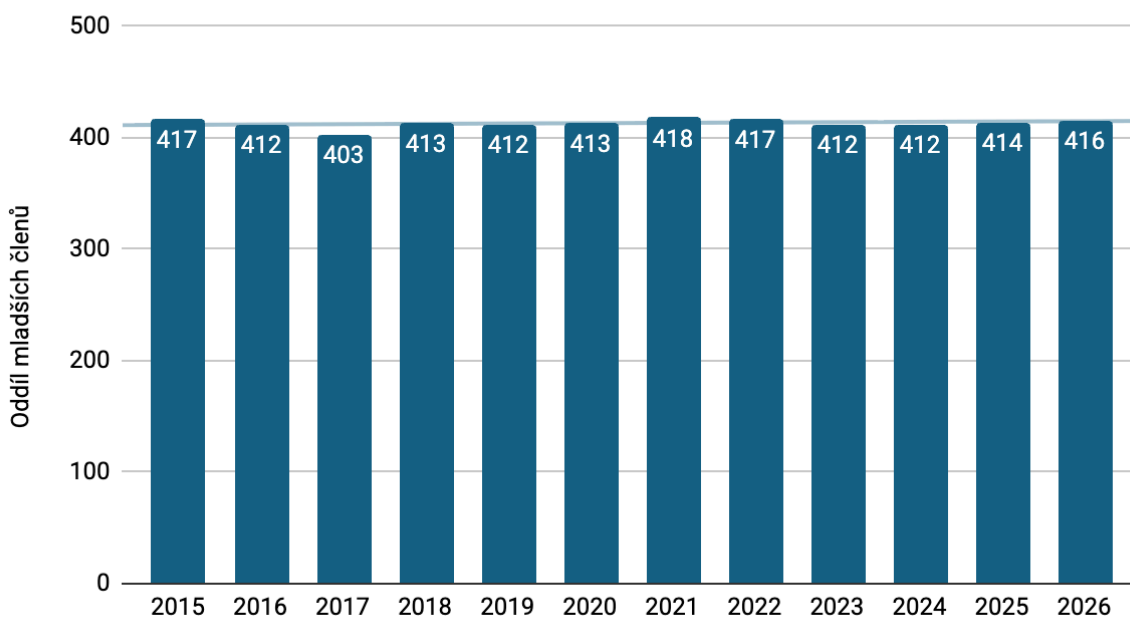
6. Velikost kmenů roverů / rangers

Vývoj počtu kmenů roverů / rangers

7. Velikost klubů kmene dospělých

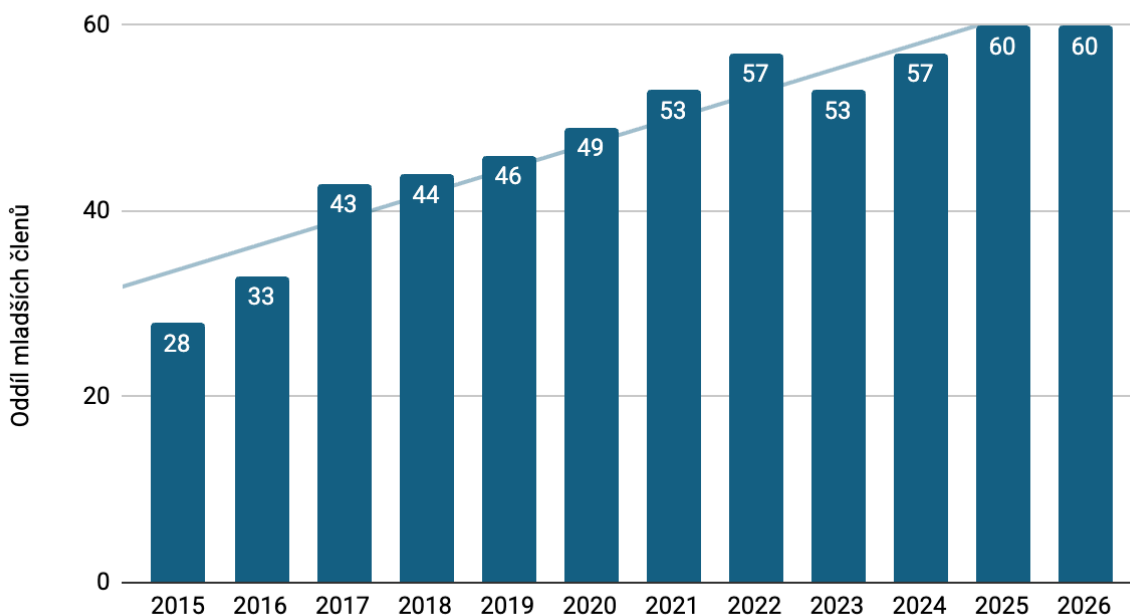
Vývoj počtu kmenů dospělých

přidat vývoj věku

8. Velikost klubů rodinného skautingu

Vývoj klubů rodinného skautingu

9. Vznik a zánik oddílů

9.1. Trend vývoje vzniku a zániku oddílů

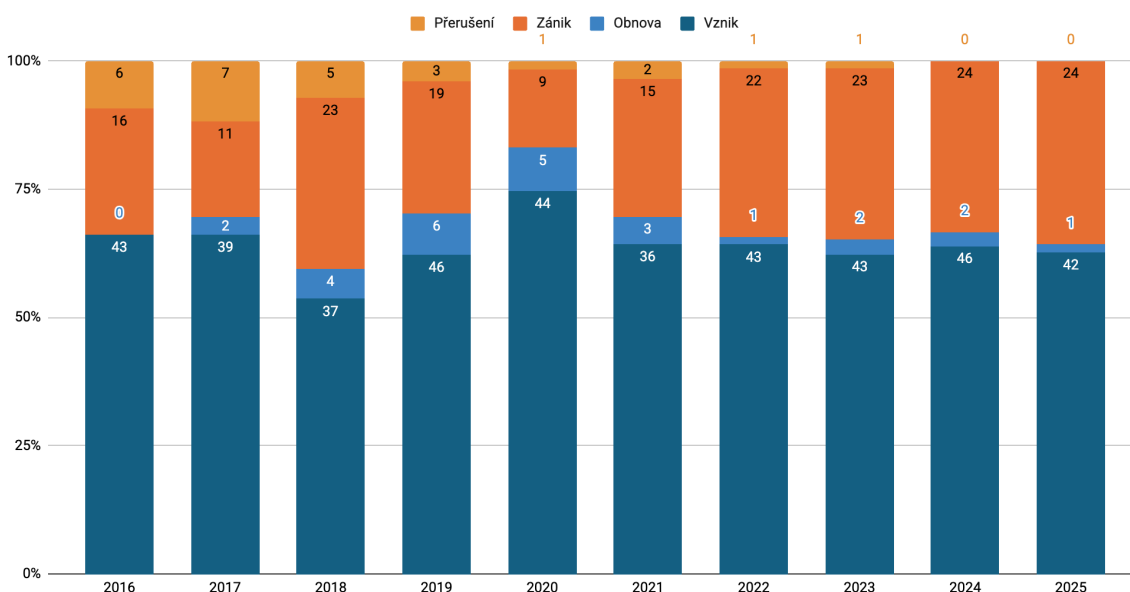
Použitá data pro vznik a zánik nových oddílů jsou ovlivněna kvalitou dat ve SkautISu, a to zejména ne vždy správně uvedeným typem důvodu založení / ukončení oddílu a rokem 2015, který pro tuto analýzu nebude vypovídající. Důležité však jsou trendy i hlavní čísla. Tato kapitola bude pracovat s aktuálními daty pro rok 2026, v případě trendů či časových os s rozmezím dat 2016–2025. Některá konkrétní čísla nemusí být zcela přesná na jednotky z důvodu změny typu oddílu v průběhu času, hlavní trend však bude znatelný a vypovídající.

Ve sledovaném období let 2015–2026 bylo stálých oddílů mladších členů (tedy které byly aktivní v činnosti) celkem 1 292. Z tohoto počtu 24 v průběhu změnilo svůj typ, 26 v průběhu přerušilo a znovu obnovilo svoji činnost. Vzniklo celkem 458 oddílů mladších členů, z toho jich 55 zároveň i ukončilo svou činnost ve sledovaném období. Nad rámec již zmíněných oddílů pak 154 oddílů mladších členů zaniklo.

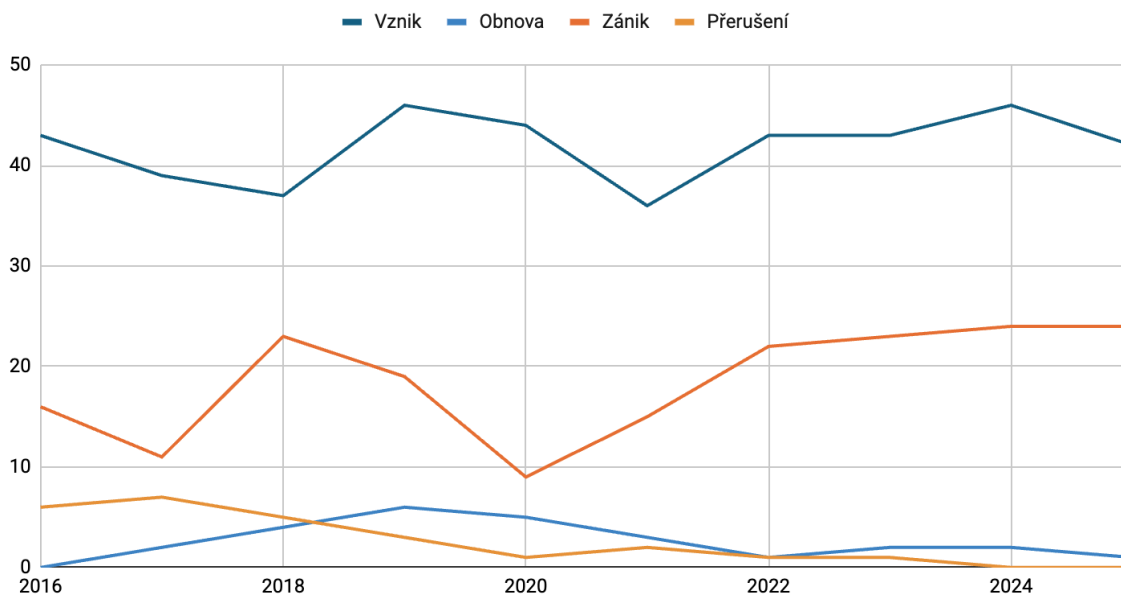
Podíváme-li se na trend ve sledovaném období a porovnáme dva sledované úseky (vybrány záměrně kvůli koronavirem ovlivněnému období), můžeme stále hovořit o tom, že vzniká více oddílů mladších členů, než jich zaniká. Konkrétně mezi lety 2016–2019 byl průměr zaniklých vůči nově vzniklým oddílům 33,67 % (tedy přibližně za každý 1 zaniklý oddíl vznikly 2 nové oddíly), mezi lety 2022–2025 byl tento průměr 34,57 %, tedy statisticky přibližně stejný. Vzhledem k růstu celkového počtu členů organizace by se však dal očekávat spíše trend rostoucího vzniku oddílů na úkor oddílů zaniklých.

Poznámka k předchozímu odstavci: Zánik a přerušení počítáme jako jednu kategorii, stejně jako vznik a obnovu, jelikož u novějších let nedokážeme tuto sumu zatím vyčíslit (zatím nevíme, zda nedojde k obnovení oddílu).

Poměr vzniku a zániku Oddílů mladších členů v jednotlivých letech

Trend vzniku a zániku Oddílů mladších členů v jednotlivých letech

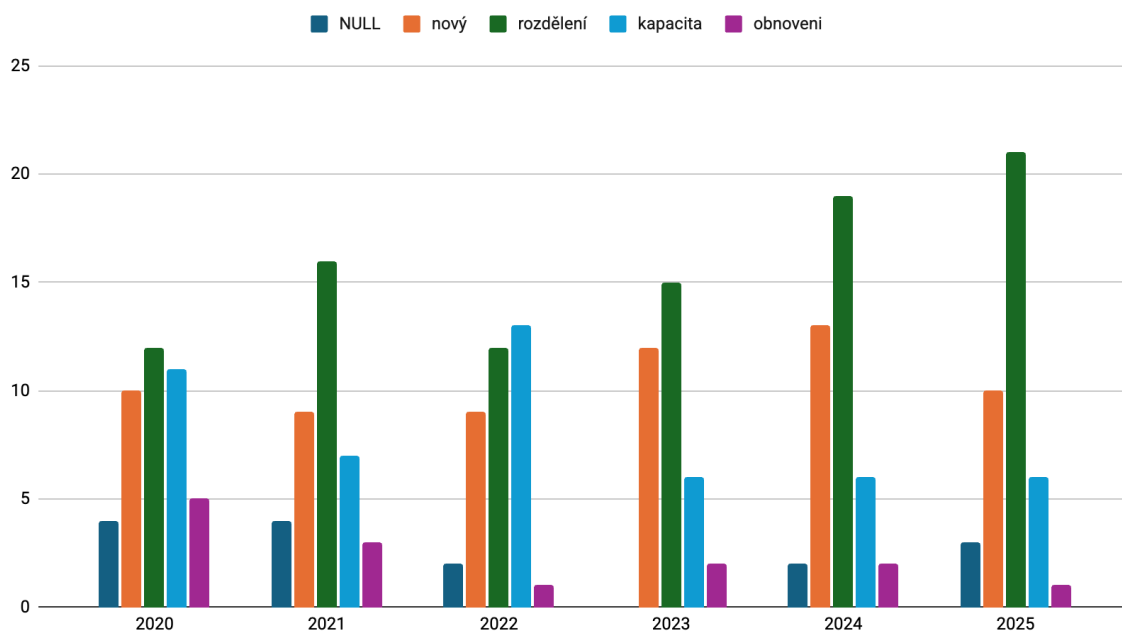

9.2. Důvody vzniku a zániku oddílů

V celém sledovaném období bohužel nejsou k dispozici data s indikací důvodu vzniku oddílů. Od roku 2020 máme základní kategorizaci, kterou můžeme považovat spíše za návodnou, jelikož je vyplňována uživateli a je na jejich zvážení.

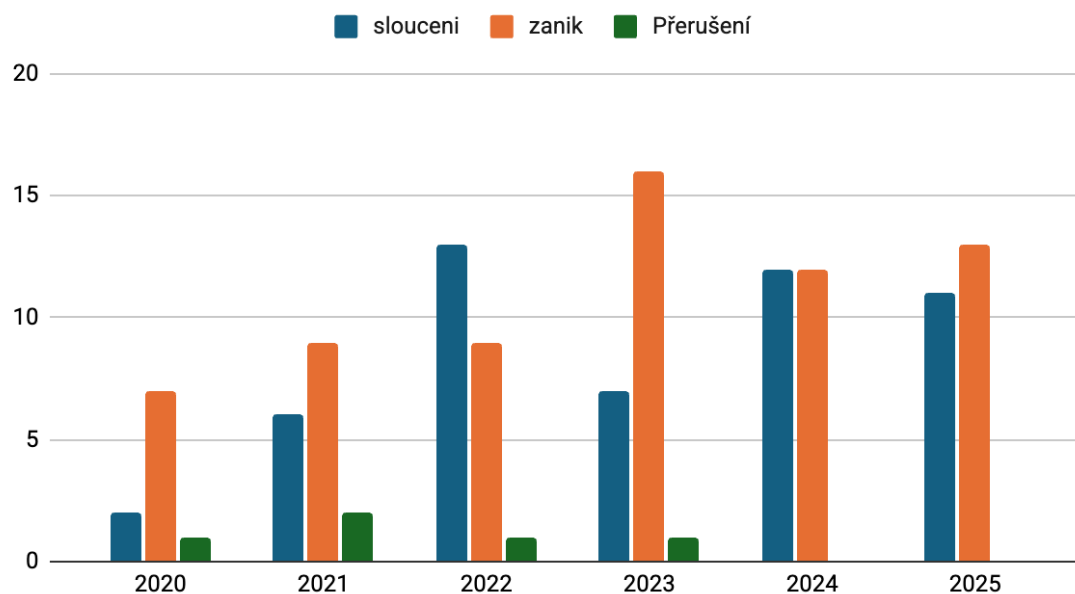
Co však můžeme pozorovat, je relativní stálost počtu založení nových oddílů (tzv. „na zelené louce“), pokles důvodu „kapacita“ a navýšení důvodu „rozdělení“. Vzhledem k výběru kategorizace však mohou být jednotlivé kategorie překryvné (např. zakládám oddíl dělením z důvodu nedostatečné kapacity současného oddílu).

Důvody vzniku Oddílů mladších členů v letech 2020 - 2025

Obdobně důvody zániku jednotlivých oddílů jsou spíše nevypovídající a není možné identifikovat žádný trend v důvodech sloučení či zániku oddílů, spíše by se dalo hovořit o dlouhodobém balancu – polovina zaniklých oddílů se slučuje, druhá zanikne (tedy plně skončí).

Důvody zániku Oddílu mladších členů v letech 2020 - 2025

9.3. Transformace oddílů

Při pohledu na několik posledních let (období 2021–2026) valná většina oddílů mladších členů zůstává stejně kategorizována (tedy ponechává si status oddílu mladších členů). Z celkových 1 790 oddílů, které byly alespoň jednou ve sledovaném období oddílem mladších členů, jich 32 změnilo svou kategorizaci (tedy 1,76 % v období šesti let). Jedná se tedy spíše o minoritní záležitost než o transformační trend. I tak zde ale zveřejňujeme graf jednotlivých transformací.

Transformace oddílů z / na oddíl mladších skautů v letech 2021 - 2026

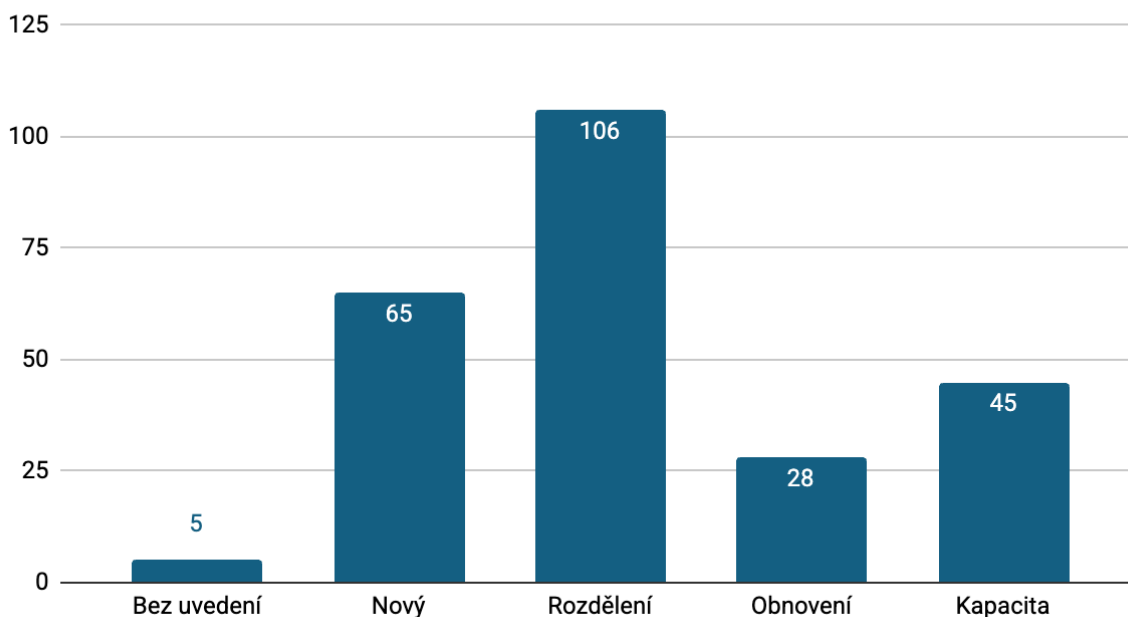
Díky změnám typu oddílu můžeme sledovat nárůst v počtu mladších členů v hodnotě 287 členů a úbytek v hodnotě 409 členů. Jinými slovy, když se například oddíl mladších členů transformoval do kmene roverů/rangers, tak s nimi odešli z kategorie členů oddílu mladších členů i jejich členové, a naopak, když se například z klubu rodinného skautingu stal oddíl mladších členů, kategorii členů oddílu mladších členů to posílilo. Ve sledovaném období je celkové saldo -122 členů do 18 let, tj. ve sledovaném období přibližně -20 členů do 18 let ročně. Vzhledem k minoritnímu počtu i možným nezmapovaným efektům (např. někteří členové přešli do jiného oddílu mladších členů) nebudeme toto číslo započítávat a budeme jej brát jako akceptovatelnou odchylku.

10. Vznik oddílů a jejich dopad na růst

Každý rok vzniká několik desítek nových oddílů mladších členů, ve sledovaném období 2021–2026 jich vzniklo každý rok mezi 37 až 43. Jedná se o přírůstek mezi 2,24 % – 2,76 % z celkového počtu oddílů každý rok (nekumulovaná hodnota). Podíváme-li se na oddíly vzniklé mezi lety 2021 až 2026, celkem se jedná o 230 oddílů (hodnota je již očištěna o oddíly zaniklé), což by v porovnání s celkovým počtem oddílů v roce 2026 znamenalo, že přibližně každý sedmý oddíl mladších členů (13,58 %) vznikl v posledních několika letech.

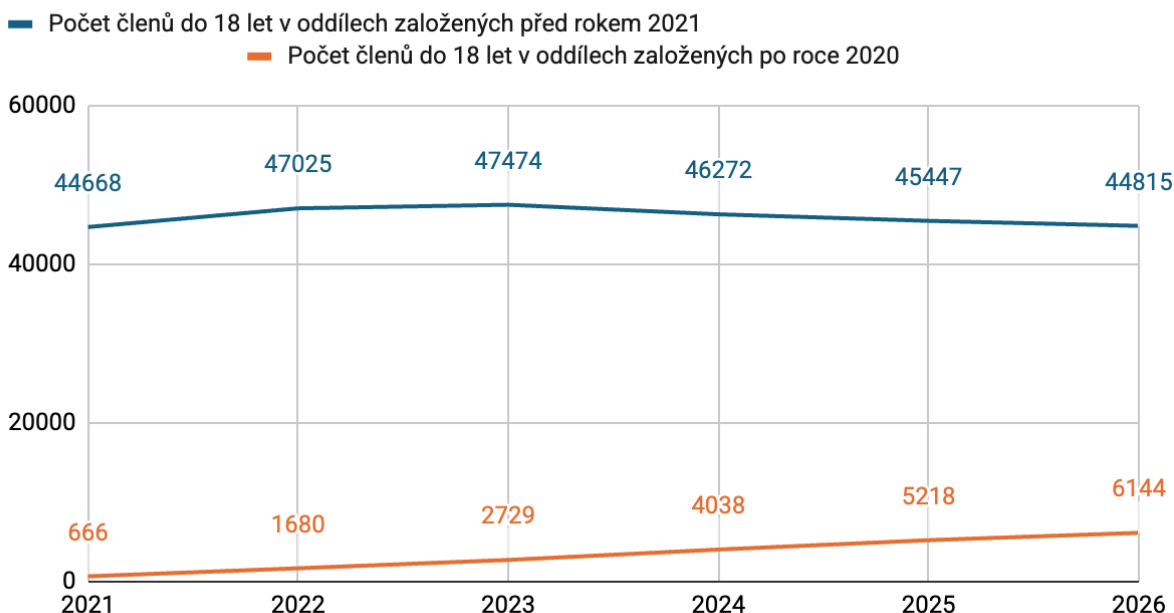
Jednotlivé kategorie důvodů mohou být překryvné (např. nemusí být zřejmé, kdy se volí důvod rozdělení „kapacita“ oproti „rozdělení“ v případě, že rozdělujeme oddíl z důvodu kapacity). Musíme tedy brát v potaz, že jednotlivé kategorie jsou voleny primárně na základě pocitu jednotlivce. I tak nám dávají alespoň rámcový přehled důvodů vzniku. Nejvíce oddílů vzniká právě rozdělením (42,57 % ze všech vzniklých oddílů mladších členů), dále vznikají oddíly nové (26,1 %).

Důvody vzniku oddílu mladších členů v letech 2021 - 2026

Z pohledu růstu organizace je zajímavý pohled na kumulativní hodnoty růstu počtu členů podle stáří oddílů. V grafu níže vidíme počet členů v jednotlivých letech v oddílech, které byly založeny před rokem 2021 a po roce 2020. Zjednodušeně řečeno by se dalo hovořit o tom, že hnacím motorem růstu jsou tedy oddíly nově vznikající a ty tradiční spíše členskou základnu udržují. To by však nekorelovalo s předchozími zjištěními ohledně zvětšování oddílů.

Počet členů ve starších a mladších oddílech mladších členů

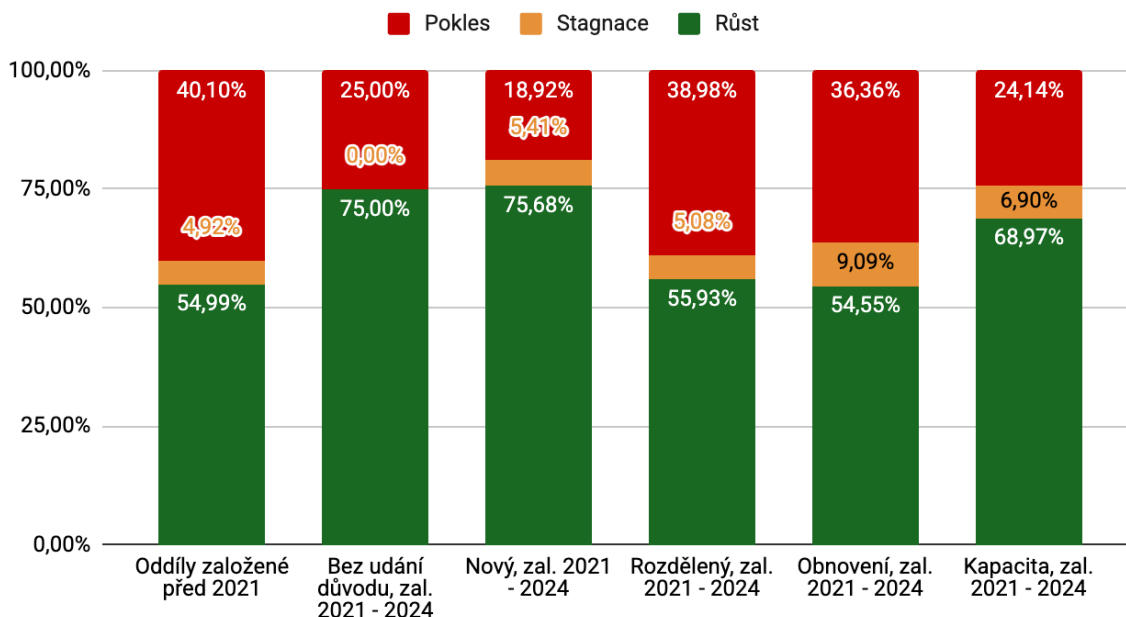
Ze statistického pohledu je nárůst a následně pokles, dlouhodobě spíše tedy stagnace u starších oddílů způsobena tím, že oddíly zanikají (v průměru cca 15 oddílů založených před rokem 2021 ročně) a ty, které setrvávají, rostou.

Pro pohled růstu je důležité se podívat i na zánikovost oddílů. Zatímco v letech 2021–2026 zaniklo 5,91 % oddílů mladších členů, které vznikly před rokem 2021, ve stejném časovém období zaniklo 9,00 % oddílů mladších členů, které vznikly v letech 2021–2025. Jelikož u nejmladších oddílů se životaschopnost ještě nemusela potvrdit, při pohledu na oddíly vzniklé v letech 2021 a 2022 už můžeme mluvit o projevu trendu, tedy že jejich zánikovost je na hodnotě 12,5 %. Nutno podotknout, že daná čísla nemusí nutně znamenat zánik oddílu jako takového, ale například i transformaci do jiného typu oddílu, což je však spíše doménou starších oddílů.

Bude-li nás zajímat, jak si vedou jednotlivé oddíly dle kategorie jejich založení, podíváme se na graf níže. Graf zobrazuje výhradně oddíly, které existují v roce 2026 (jsou tedy očištěny o zaniklé oddíly). Pro prokazatelné výsledky a ukázkou v čase ukazujeme oddíly nově vzniklé mezi lety 2021 a 2024. Vidíme, že nadpoloviční většina oddílů založených před rokem 2021 rostla. Srovnatelných hodnot dosahují oddíly rozdělené, případně i oddíly obnovené, kde je mírně vyšší poměr oddílů, které zůstávají na své původní hodnotě. Naopak oddíly založené z důvodu kapacity a nově založené oddíly vykazují silně majoritní většinu 69 %, respektive 76 %. Oddíly založené bez udání důvodu můžeme v této analýze vynechat z důvodu malého vzorku v dané kategorii.

Jinak řečeno – nadpoloviční většina oddílů mladších členů založených před rokem 2021 nebo založených mezi lety 2021–2024 z důvodu rozdělení či obnovení vykazuje růst. Oddíly mladších členů založené mezi lety 2021–2024 z důvodu kapacity či nového založení vykazují velmi výrazný podíl růstových oddílů.

Poměry oddílů podle jejich stavu v roce 2026

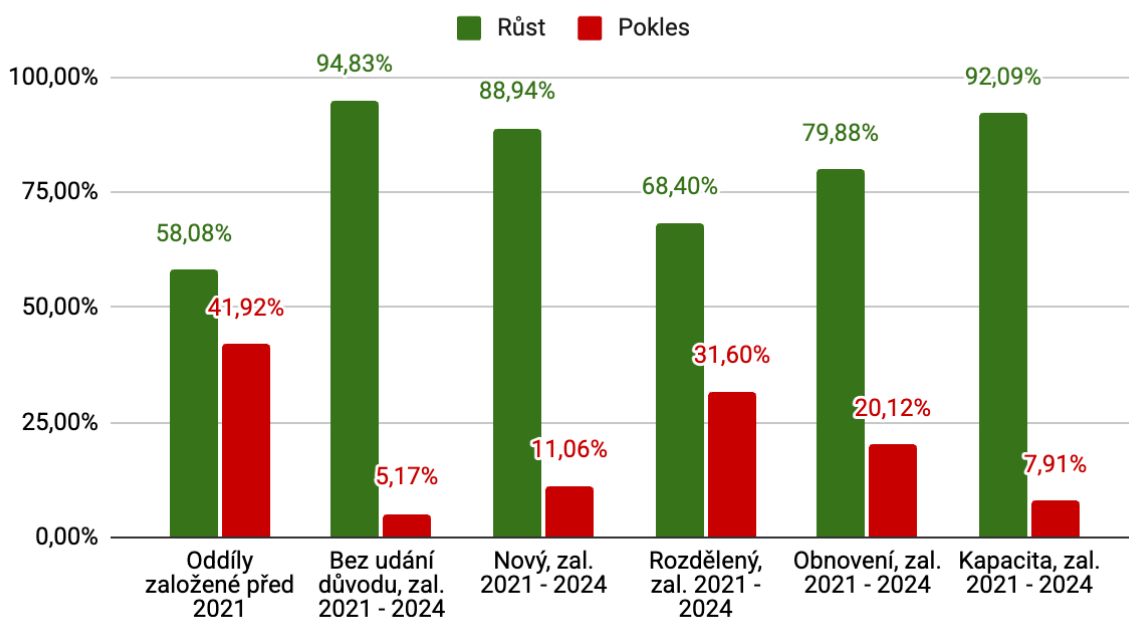

Pro pochopení celkového dopadu na růst se musíme podívat na absolutní čísla počtu členů do 18 let. V oddílech založených před rokem 2021, které vykázaly růst, přibýlo dohromady 7 161 členů a oddíly, které vykázaly pokles, ztratily dohromady 5 169 členů. Saldo počtu členů do 18 let v těchto oddílech je tedy 1 992 členů (v roce 2026 oproti roku 2021).

Na druhé straně v oddílech, které vznikly mezi lety 2021 a 2024 a vykázaly růst, přibýlo dohromady 1 109 členů a oddíly, které vykázaly pokles, ztratily dohromady 246 členů. Saldo počtu členů do 18 let v těchto oddílech je tedy 863 členů (v roce 2026 oproti roku založení).

Můžeme tedy hovořit o tom, že poměrově hnací silou růstu co do počtu členů do 18 let jsou vzniklé oddíly, nejvíce signifikantně to vidíme na oddílech založených z důvodu kapacity či nově založených.

Růst a Pokles absolutní hodnoty členů do 18 let

Shrnutí – pro potřeby absolutního růstu členů do 18 let můžeme hovořit o tom, že nové oddíly mají mnohem větší rizikovitost, že do pár let od svého vzniku nepřežijí (přibližně každý osmý oddíl mladších členů nepřežije prvních pět let své existence). Podaří-li se však těmto oddílům přežít, vykazují mnohem větší absolutní hodnoty růstu co do počtu členů. Pokud by byla strategie Junáka – českého skauta růst co do počtu dětí zasažených výchovou v naší organizaci, klíčovým faktorem by tedy bylo zakládání nových oddílů (tzv. na zelené louce) a zakládání oddílů tam, kde nejsou dostatečné kapacity.

11. Předávání oddílů

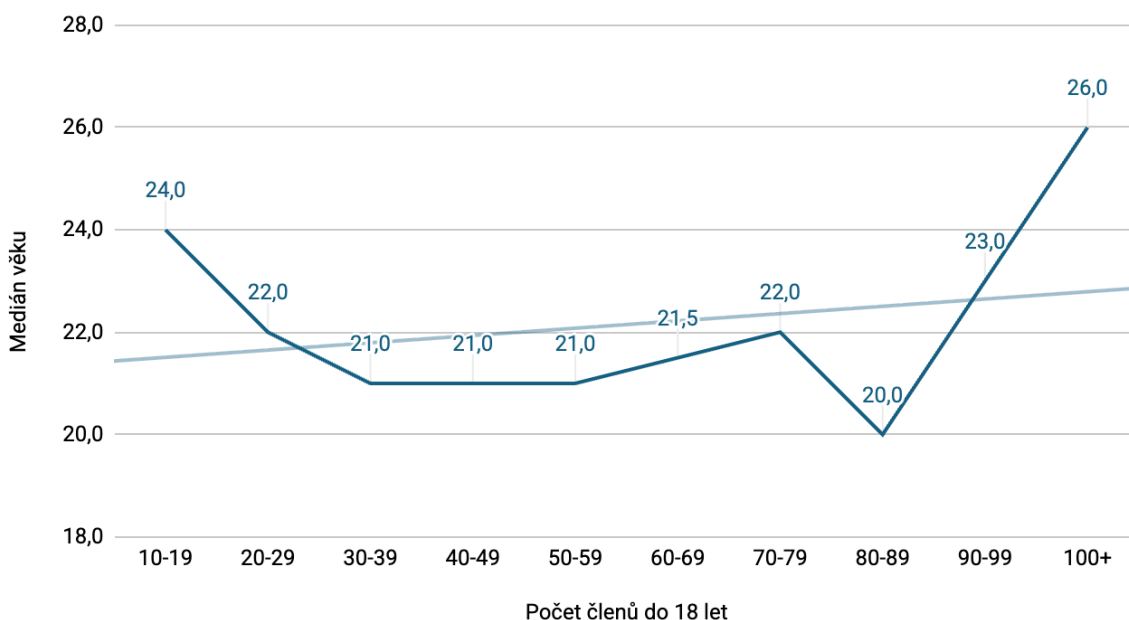
Pro předávání oddílů nás zajímá zejména potvrzení či vyvrácení hypotézy, že velké oddíly přebírají vedoucí v pozdějším věku. V „heat mapě“ v podobě tabulky níže vidíme na ose X počet členů do 18 let a na ose Y věk vedoucího v době, kdy přebíral oddíl. Můžeme zde vidět několik zajímavých fenoménů, přičemž prvním z nich je ten, že malé i střední oddíly jsou přebírány i staršími vedoucími (nad 40 let), zatímco velké oddíly jsou staršími přebírány spíše výjimečně. Tento fenomén nám znemožňuje použít prostý věkový průměr pro potvrzení či vyvrácení hypotézy. Zároveň nižší počet velkých oddílů nám může dávat statisticky nižší vypovídací hodnotu.

[illegible]

O něco zřejmější může být procentuální “heat mapa” opět v podobě tabulky, která naznačuje trend toho, že velké oddíly nejsou přebírány jinak nejvíce majoritní skupinou 19 - 21 let, respektive při rozšíření 19 - 23 let, ale spíše vedoucími ve věku 19 - 25 let. Vzhledem k nízkému počtu dat však tento trend nelze označit za průkazný.

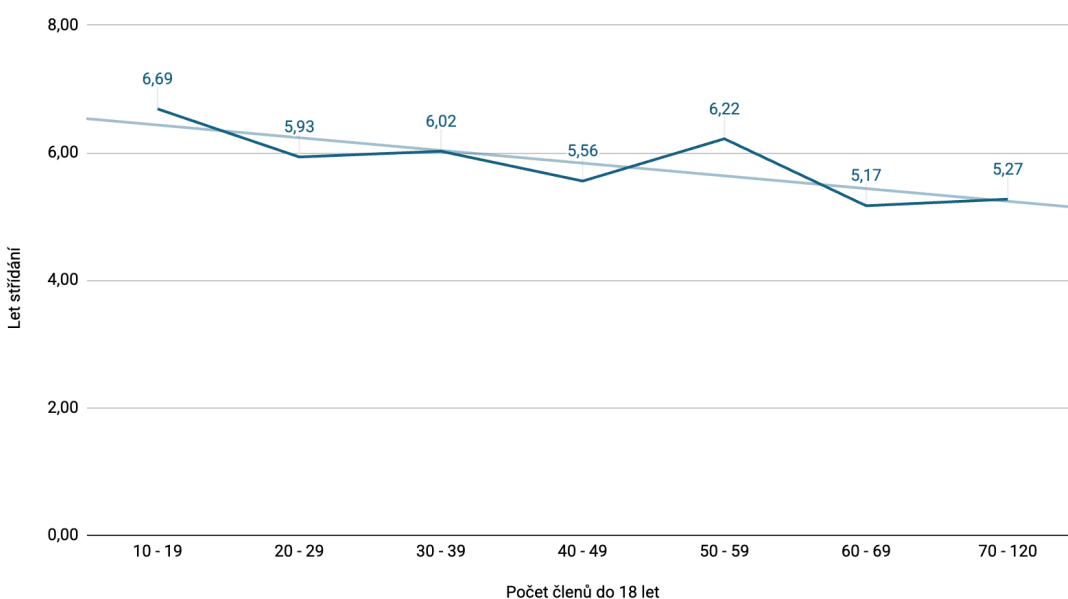
Zároveň jej potvrzují mediánové hodnoty věku při převzetí oddílu, ve kterých však nejde o velké skoky v počtu více let, ale spíše v počtu nižších jednotek let či půlroků. Díky těmto hodnotám můžeme konstatovat, že velikost oddílu spíše nemá dopad na věk, ve kterém přebírá nový vedoucí jeho vedení.

Medián věku vedoucího oddílu při převzetí dle počtu členů do 18 let

Ani další předpoklad se nenaplnil, a to že ve vedení větších oddílů zůstává vedoucí déle než ve vedení menších oddílů kvůli obtížnější předatelnosti. Naopak se tím naplňuje protihypotéza, že vedoucí velkých oddílů spíše předávají oddíl dříve. Možným důvodem může být rychlejší vyhoření a ztráta motivace na jedné straně, na straně druhé větší výběr možných nástupců a zralejší (maturnější) management oddílu.

Kolik let v průměru trvá střídání ve vedení oddílu v závislosti na počtu členů do 18 let

Data nejsou absolutní, ale spíše indikativní, jelikož existují pouze pro období od roku 2015, takže mohou být narušena například předáváním oddílů v roce 2014 a dříve. Zároveň nezahrnují oddíly, které v posledních 11 letech neměnily hlavního vedoucího, a počty členů oddílů se pro potřeby této analýzy berou dle roku 2026, takže to určitě neznamená, že velký oddíl musel být vždy velký.

Tabulka níže nám ukazuje detail věku střídání podle životnosti oddílu. Data v tabulce více vlevo jsou nižší, jelikož tabulka nezahrnuje oddíly bez střídání, ale pouze oddíly, které již vystřídaly vedoucího, proto jsou nejvíce indikativní sloupce s počtem let života oddílu 10 a 11 let.

Průměrná doba vedoucího ve vedení oddílu											
	Počet let života oddílu										
Počet členů	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10 - 19	1,0	1,8	3,0	3,3	4,3	3,6	5,2	5,4	6,3	7,6	7,5
20 - 29	-	2,0	3,0	3,8	4,4	4,9	4,8	6,7	5,4	5,6	6,2
30 - 39	-	2,0	3,0	4,0	2,7	5,6	5,4	6,4	5,8	8,8	6,2
40 - 49	-	2,0	1,5	4,0	3,3	6,0	4,4	6,0	3,8	4,2	5,8
50 - 59	-	-	3,0	-	-	6,0	-	8,0	-	10,6	6,2
60 - 69	-	-	-	-	-	-	-	2,0	4,5	-	5,4
70 - 120	-	-	3,0	4,0	-	-	5,3	8,0	9,0	5,0	5,0

Zároveň nás zajímají oddíly, které ve sledovaném období (2015 - 2026) nikdy vedoucího nezměnily. Zároveň pro větší vypovídací hodnotu filtrujeme pouze oddíly, které existují po celou dobu sledovaného období.

	Oddíly do 40 členů včetně do 18 let	Oddíly nad 40 členů do 18 let
Celkem oddílů	1001	275
Nikdy nepředaných oddílů	183	33
	18,28%	12,00%

Opětovně se nám potvrzuje předchozí zjištění, tedy že vedoucí velkých oddílů o něco častěji předávají vedení oddílu. Na druhou stranu je významné zjištění, že 216 oddílů vede 11 a více let stále ten stejný vedoucí.

12. Závěr a doporučení

Analýza potvrzuje, že Junák – český skaut dlouhodobě vykazuje růstový trend, ovšem dynamika tohoto růstu se v posledních letech proměnila. Zatímco mezi lety 2015–2025 vzrostl celkový počet členů o 48 %, počet oddílů mladších členů vzrostl o 14 %. Tento nepoměr ukazuje na jasný strukturální trend: oddíly se v průměru zvětšují (z 23–24 dětí na 30 dětí v roce 2025) a zvyšuje se koncentrace členů na jeden oddíl. Zároveň pozorujeme trend „stárnutí“ oddílů, kdy v nich narůstá počet dospělých členů (1 dospělý na 3,3 dítěte v roce 2025 oproti 1:3,8 v roce 2015).

Geografická analýza vyvrací domněnku, že by velké oddíly byly pouze fenoménem metropolí či periferií – jejich distribuce je nesourodá a regionálně specifická. Hnací silou růstu jsou především nově vznikající oddíly, které vykazují vysokou životaschopnost.

Na základě dat doporučujeme následující kroky:

- **Metodická podpora pro velké oddíly:** Vzhledem k narůstajícímu podílu „gigantických“ oddílů (nad 50 členů) je nezbytné vytvořit a nabízet metodiku pro jejich transformaci, dělení nebo oddělování roverských kmenů či klubů dospělých, aby byla zajištěna kvalita výchovného programu nebo vyvolat diskuzi o metodické zformalizování takto velkých oddílů.
- **Cílený kvalitativní průzkum:** Doporučujeme zaměřit pozornost na 35 identifikovaných středisek, kde velké oddíly tvoří více než 50 % celkového počtu, a zjistit příčiny tohoto stavu (zda jde o regionální zvyklosti, absenci vedoucích, nebo specifické organizační nastavení).
- **Zpřesnění registrace:** Sjednotit praxi v evidenci dospělých členů. Doporučujeme registrovat v oddílech mladších členů primárně ty dospělé, kteří se přímo podílejí na práci s dětmi, což umožní přesnější plánování a práci s daty.
- **Podpora zakládání nových oddílů:** Jelikož nově vzniklé oddíly (založené od roku 2021) jsou efektivním motorem růstu, je třeba i nadále aktivně podporovat jejich vznik, a to i v regionech, které se aktuálně jeví jako nasycené.